EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.7.14.
COM(2021) 571 final

2021/0202 (COD)
SENSITIVE[*]
UNTIL ADOPTION

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

az (EU) 2015/1814 határozatnak a 2030-ig az uniós üvegházhatásúgázkibocsátás-kereskedelmi rendszerhez tartozó piaci stabilizációs tartalékba helyezendő kibocsátási egységek mennyisége tekintetében történő módosításáról

{SWD(2021) 552 final}

[*] Distribution only on a 'Need to know' basis - Do not read or carry openly in public places. Must be stored securely and encrypted in storage and transmission. Destroy copies by shredding or secure deletion. Full handling instructions https://europa.eu/!db43PX

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

Az **európai zöld megállapodásról szóló közlemény**[1] új uniós növekedési stratégiát indított el, amelynek célja, hogy modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkező, igazságos és virágzó társadalommá alakítsa az Európai Uniót. A közlemény újólag megerősíti a Bizottság azon törekvését, hogy növelje éghajlat-politikai célkitűzéseit, és 2050-re Európa legyen az első klímasemleges kontinens. Célja továbbá a polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben. Az európai zöld megállapodás szükségessége és értéke csak tovább nőtt annak fényében, hogy milyen súlyos hatást gyakorolt a Covid19-világjárvány az uniós polgárok egészségére, élet- és munkakörülményeire, valamint jólétére.

Az éghajlatváltozás kezelése sürgető kihívás. Az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület (IPCC) különjelentésének tudományos megállapításaival összhangban 2050 körülre el kell érni a globális nulla nettó szén-dioxid-kibocsátást, majd az évszázad folyamán az összes többi üvegházhatású gáz tekintetében is a lehető leghamarabb el kell érni a semlegességet. E sürgető kihívás miatt az EU-nak fokoznia kell fellépését, és globális vezető szerepet kell vállalnia azáltal, hogy 2050-re klímasemlegessé válik. Ezt a célkitűzést a „**Tiszta bolygót mindenkinek** – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról” című közlemény[2] határozza meg.

Az európai zöld megállapodás stratégiája és egy átfogó hatásvizsgálat alapján „**Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlatvédelmi törekvésének fokozása**” című, 2020. szeptemberi bizottsági közlemény[3] (a „2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai célterv”) javasolta az EU ambícióinak növelését és egy átfogó terv előterjesztését, amelynek keretében felelősségteljes módon legalább 55 %-os nettó kibocsátáscsökkentésre kellene növelni az Európai Unió 2030-ra vonatkozó kötelező célkitűzését. A 2030-ra kitűzött célok növelése hozzájárul ahhoz, hogy a politikai döntéshozók és a befektetők bizonyosságot szerezzenek, és így az elkövetkezendő években hozott döntések ne betonozzanak be olyan kibocsátási szinteket, amelyek összeegyeztethetetlenek az EU 2050-re előirányzott klímasemlegességi céljával. A 2030-as célkitűzés összhangban áll a Párizsi Megállapodás azon célkitűzésével, hogy a globális hőmérséklet-emelkedést jóval 2 °C alatt kell tartani, és erőfeszítéseket kell tenni annak 1,5 °C alatt maradása érdekében.

Az Európai Tanács 2020. decemberi ülésén jóváhagyta a 2030-ra vonatkozó új kötelező uniós célkitűzést[4]. Felkérte továbbá a Bizottságot, hogy „*mérje fel, hogy miként tud valamennyi gazdasági ágazat a legjobban hozzájárulni a 2030-ra szóló célkitűzés megvalósításához, és terjessze elő a szükséges javaslatokat a tagállami szinten jelentkező környezeti, gazdasági és*

[1] COM(2019) 640 final.
[2] COM(2018) 773 final.
[3] COM(2020) 562 final.
[4] Az Európai Tanács 2020. december 10–11-i következtetései, EUCO 22/20 CO EUR 17 CONCL 8.

társadalmi hatások alapos vizsgálatával együtt, a nemzeti energia- és klímatervek figyelembevételével és a meglévő rugalmassági lehetőségek felülvizsgálatával”.

Ennek érdekében a társjogalkotókkal egyeztetett **európai klímarendelet**[5] jogilag kötelezővé teszi az EU klímasemlegességi célkitűzését, és fokozza a 2030-ra vonatkozó törekvéseket azáltal, hogy 2030-ra az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-os nettó kibocsátáscsökkentést tűz ki célul.

Az európai klímarendeletben javasolt teljesítési pálya követése és a 2030-ra kitűzött ambiciózusabb cél elérése érdekében a Bizottság felülvizsgálta a jelenleg hatályos éghajlat- és energiapolitikai jogszabályokat, amelyek a várakozások szerint 2030-ig csak 40 %-kal, 2050-ig pedig 60 %-kal csökkentenék az üvegházhatásúgáz-kibocsátást. Ez a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervben bejelentett „Irány az 55 %!” jogalkotási csomag az ambiciózus új 2030-as éghajlat-politikai cél elérésére irányuló erőfeszítések legátfogóbb építőeleme, amelyhez valamennyi gazdasági ágazatnak és szakpolitikának hozzá kell járulnia.

E csomag részeként a Bizottságnak növelnie kell az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) környezetvédelmi hozzájárulását, az általános célkitűzéssel arányosan módosítva a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet[6] (EU ETS irányelv). Emellett rövid távon példa nélküli beruházásokra van szükség a Covid19-válság munkahelyekre, jövedelmekre és vállalkozásokra gyakorolt negatív hatásának leküzdéséhez, többek között az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) hatálya alá tartozó ágazatokban.

A kibocsátási egységek piaci kínálata és kereslete közötti strukturális egyensúlyhiány kezelése, valamint az EU ETS jelentős sokkokkal szembeni rezilienciájának javítása érdekében az (EU) 2015/1814 európai parlamenti és tanácsi határozat[7] (a piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat) 2018-ban piaci stabilizációs tartalékot hozott létre. Ez a piaci stabilizációs tartalék 2019 óta működik.

A tartalék az árverésre kerülő éves mennyiség kiigazítása révén működik. A lehető legnagyobb fokú kiszámíthatóság megőrzése érdekében az (EU) 2015/1814 határozat (a piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat) egyértelmű szabályokat állapított meg a kibocsátási egységek tartalékba helyezésére, valamint a tartalékból való felszabadítására vonatkozóan.

Ezeket a szabályokat az (EU) 2018/410 európai parlamenti és tanácsi irányelv módosította[8]. Az (EU) 2018/410 irányelv 2023-ig megkétszerezte, 12 %-ról 24 %-ra növelte a beviteli

---

5 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

6 Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

7 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1814 határozata (2015. október 6.) az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 264., 2015.10.9., 1. o.).

8 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/410 irányelve (2018. március 14.) a 2003/87/EK irányelvnek a költséghatékony kibocsátáscsökkentés és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású

arányt (a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számából (TNAC) tartalékba került mennyiség százalékos arányát), a tartalékba helyezendő minimális mennyiséget pedig 100-ról 200 millió kibocsátási egységre növelte.

Meg kell jegyezni, hogy a tartalékba helyezendő kibocsátási egységek minimális mennyisége közvetve meghatározza, hogy legalább mennyinek kell lennie a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának ahhoz, hogy be lehessen vinni kibocsátási egységeket a tartalékba (azaz mennyi a tartalék felső küszöbértéke). A forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának legalább 833 milliónak kell lennie ahhoz, hogy e mennyiség 12 %-a révén legalább 100 millió kibocsátási egységet a tartalékba helyezzenek. Ezt a minimális mennyiséget a beviteli arány megkétszerezésével együtt megduplázták, így a tartalék felső küszöbértéke változatlan maradt (mivel a 833-nak a 24 %-a 200).

Az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszernek a 2030-ra kitűzött célok növelésére irányuló módosításai, valamint az olyan külső tényezők hatása, mint a Covid19 vagy a nemzeti intézkedések, például a szén kivezetése, azt jelentik, hogy a piaci stabilizációs tartalék alapvető szabályainak továbbra is alkalmasnak kell lenniük arra, hogy az évtized során tovább kezeljék a kereslet és a kínálat közötti strukturális egyensúlyhiányt. A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 3. cikke továbbá arra kötelezi a Bizottságot, hogy az európai szén-dioxid-piac szabályos működésének elemzése alapján a tartalék működése megkezdésének időpontját követő három éven belül vizsgálja felül a tartalék működését. A felülvizsgálat során különös figyelmet kell fordítani a piaci stabilizációs tartalék legfontosabb számszerű paramétereire és az érvénytelenítési szabályra[9], és meg kell vizsgálni, milyen hatást gyakorol a tartalék a növekedésre, a munkahelyekre, az Unió ipari versenyképességére és a kibocsátásáthelyezés kockázatára.

A felülvizsgálattal összefüggésben a hatásvizsgálat során elvégzett elemzés azt mutatja, hogy a piaci stabilizációs tartalékot hozzá kell igazítani az új szakpolitikai és piaci feltételekhez, valamint a sokkhatásokhoz. Az is megállapítást nyert, hogy a piaci stabilizációs tartaléknak ki kell terjednie a légi közlekedésből eredő keresletre és kínálatra is. Az elemzésből kiderült továbbá, hogy a kibocsátási egységek bevitele küszöbhatásnak van kitéve, amelyet ki kell igazítani[10].

Ezen elemek felülvizsgálatát azzal együtt kell mérlegelni, hogy milyen hatást gyakorol a piac stabilitására az EU ETS ambíciójának növelése. Ebből adódóan minderre az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelvnek és a piaci stabilizációs tartalékról szóló határozatnak az

---

technológiákba történő beruházások növelése érdekében történő módosításáról és az (EU) 2015/1814 határozat módosításáról (HL L 76., 2018.3.19., 3. o.).

9 Az érvénytelenítési szabályt a piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (5a) bekezdése határozza meg. A szabály kimondja, hogy 2023-tól kezdődően érvényteleníteni kell az előző évben árverésre bocsátott kibocsátási egységek teljes számának levonása után a tartalékban maradó kibocsátási egységeket.

10 A küszöbhatás szemléltetéseként, ha a TNAC 834 millió kibocsátási egység, ami valamivel magasabb a 833 milliós felső küszöbértéknél, akkor a piaci stabilizációs tartalék szabályai szerint a TNAC 24 %-a kerül be a piaci stabilizációs tartalékba. Ha azonban a TNAC 832 millió kibocsátási egység és ezzel éppen a küszöbérték alatt marad, akkor semmit sem helyeznek a piaci stabilizációs tartalékba.

EU ETS megerősítése érdekében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslat részeként kerül sor[11].

A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 1. cikkének (5) bekezdése szerint a beviteli arány 2023 után ismét 12 %-ra csökken. Ha a piaci stabilizációs tartalék paramétereit nem igazítják ki megfelelően és időben, az azzal a kockázattal jár, hogy a többlet káros mértékben növekedhet. Ezért a piac kiszámíthatóságának biztosítása érdekében arról, hogy a piaci stabilizációs tartaléknak az (EU) 2018/410 irányelv alapján meghatározott jelenlegi paraméterei (a 24 %-os beviteli arány és a minimális mennyiségként tartalékba helyezendő 200 millió kibocsátási egység) továbbra is fennmaradnak, az EU ETS általános felülvizsgálatától különválasztva kell rendelkezni, az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag részeként.

Következésképpen a jól működő és ambiciózus EU ETS fenntartása érdekében végrehajtandó ezen alapvető kiigazítás elvégzéséhez módosítani kell a piaci stabilizációs tartalékról szóló határozatot.

- **Összhang a meglévő szakpolitikai rendelkezésekkel**

A piaci stabilizációs tartalék az EU ETS által a piac stabilitása érdekében létrehozott eszköz. Így a piaci stabilizációs tartalék más uniós szakpolitikákkal való összhangját főként az EU ETS és más uniós szakpolitikák közötti összhang biztosítja. Mivel a jelenlegi javaslat csak a piaci stabilizációs tartalék kialakításának jellemzőivel kapcsolatos változtatásokat von maga után, nem érinti közvetlenül a többi uniós szakpolitikát.

Az egyéb uniós szakpolitikákkal való összhangot az EU ETS és a piaci stabilizációs tartalék felülvizsgálatára vonatkozó hatásvizsgálat és az „Irány az 55 %!” éghajlat- és energiapolitikai csomag fennmaradó részével való összhang biztosítja; ide tartoznak nevezetesen a következőkre vonatkozó hatásvizsgálatok: a közös kötelezettségvállalási rendelet; a földhasználatról, földhasználat-megváltoztatásról és erdőgazdálkodásról szóló (LULUCF) rendelet; a személygépkocsikra és kisteherautókra vonatkozó kibocsátási előírások; a megújulóenergia-irányelv (RED II); az energiahatékonysági irányelv (EED); valamint egy későbbi szakaszban az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv. A piaci stabilizációs tartalék figyelembe veszi a kereslet e kiegészítő politikák miatt bekövetkező változásait.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- Jogalap

A javaslat jogalapja az EUMSZ 192. cikke. Az EUMSZ 191. cikke és 192. cikkének (1) bekezdése értelmében az Európai Uniónak többek között a következő célkitűzések eléréséhez kell hozzájárulnia: a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása; a

[11] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/... irányelve (...) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról szóló 2003/87/EK irányelv, valamint az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről szóló (EU) 2015/1814 határozat módosításáról (HL L [...]., [...]., [...]. o.).

regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Az EU fellépéshez való joga abból ered, hogy az EU ETS teljes mértékben harmonizált uniós rendszerként működik. Az EU ETS irányelv egy 2003-ban bevezetett meglévő uniós szakpolitikai eszköz.

Az éghajlatváltozás határokon átnyúló probléma, és mind a nemzetközi, mind az uniós fellépés hatékonyan kiegészítheti és megerősítheti a regionális, nemzeti és helyi fellépéseket. Az üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére vonatkozó 2030-as uniós célkitűzés növelése az uniós gazdaság számos ágazatát fogja érinteni, ezért az uniós szintű összehangolt fellépés elengedhetetlen, és – a költséghatékony változás és a felfelé irányuló konvergencia erőteljes mozgatórugójaként – sokkal nagyobb eséllyel vezethet el a szükséges átalakuláshoz.

Az EU ETS irányelv céljait ezért a tagállamok egyoldalúan eljárva nem tudják kielégítően elérni, hanem azok az irányelv léptéke és hatásai miatt uniós szinten jobban megvalósíthatók. Tágabb összefüggésben, mivel a piaci stabilizációs tartalék az EU ETS irányelv által létrehozott eszköz a piac stabilitására irányulóan, ennek célja szintén nem érhető el megfelelően a tagállamok egyoldalú fellépésével. Ez egy 2015-ben elfogadott, már létező uniós szakpolitikai eszköz. Az EUMSZ 5. cikkében foglalt szubszidiaritás elvével összhangban az említett eszköz módosítására irányuló javaslat célkitűzései csak uniós szinten, a Bizottság javaslatának útján valósíthatók meg.

- **Arányosság**

A hatásvizsgálat 7. szakaszában foglaltaknak megfelelően a javaslat az arányosság elvének is megfelel, mert nem lépi túl a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentési célok költséghatékony módon történő eléréséhez szükséges mértéket, miközben biztosítja a belső piac megfelelő működését.

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

A piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról szóló határozat módosításának megfelelő eszköze a határozat.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

E javaslatokra vonatkozóan a meglévő jogszabályok végrehajtásának korai szakasza és ebből következően az adatok korlátozott rendelkezésre állása miatt nem került sor utólagos értékelésre vagy célravezetőségi vizsgálatra.

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

Az EU ETS felülvizsgálatáról folytatott általános konzultáció során összegyűjtötték az érdekelt felek véleményét a piaci stabilizációs tartalék felülvizsgálatáról.

A Bizottság először egy bevezető hatásvizsgálattal kapcsolatban kért visszajelzéseket, amely felvázolta a felülvizsgálat kezdeti megfontolásait és szakpolitikai alternatíváit. A bevezető hatásvizsgálathoz 2020. október 29. és 2020. november 26. között lehetett észrevételeket fűzni, és mintegy 250 hozzászólás érkezett be[12]. A Bizottság ezt követően kérdőív segítségével nyilvános online konzultációt szervezett. Ez 2020. november 13. és 2021. február 5. között 12 hétig volt hozzáférhető, és közel 500 válasz érkezett[13]. A Bizottság utasította továbbá a Vivid Economics vállalkozót, hogy szervezzen két szakértői munkaértekezletet[14] a piaci stabilizációs tartalék felülvizsgálatáról.

A piaci stabilizációs tartalék széles körű támogatást élvez az érdekképviseleti csoportok körében, ugyanakkor nincs konszenzus azzal kapcsolatban, hogy milyen változtatásokra van szükség a paramétereit – különösen a küszöbértékeit és a beviteli arányt – illetően. A civil társadalom viszonylag nagyobb mértékben támogatta a piaci stabilizációs tartalék paramétereinek megerősítését, mint a magánszektor. Az a javaslat, hogy 2023 után és az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer IV. szakaszának végéig, 2030-ig továbbra is 24 % legyen a beviteli arány és 200 millió kibocsátási egység legyen a tartalékba helyezendő minimális mennyiség, észszerű egyensúlyt teremt, azt is tükrözve, hogy a piaci stabilizációs tartalék a korábbiakban jól működött a jelenlegi paraméterekkel.

- **Szakértői vélemények beszerzése és felhasználása**

Ez a javaslat a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervet kísérő hatásvizsgálat[15] keretében gyűjtött bizonyítékokra épül. A Covid19 hatásait is magában foglaló aktualizált uniós referencia-forgatókönyvet[16] és aktualizált szakpolitikai forgatókönyveket használ, amelyek a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervhez kidolgozott forgatókönyvekre épülnek.

Ezen túlmenően a Bizottság alapul veszi az EU ETS-re vonatkozóan egyre nagyobb számban rendelkezésre álló, lektorált empirikus kutatásokat, és több támogatási szerződést is igénybe vesz. A támogatási szerződések keretében a Vivid Economics tanulmányt készített, hogy támogassa a Bizottságot a piaci stabilizációs tartalék felülvizsgálatában[17]. A tanulmánnyal összefüggésben a Vivid Economics két szakértői munkaértekezletet szervezett elemzők, piaci szakértők és érdekelt felek részvételével. Ez a tanulmány támogatta a jelenlegi beviteli arány 2023 utáni fenntartását.

---

12 Az eredmények a következő weboldalon tekinthetők meg: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Updating-the-EU-Emissions-Trading-System

13 Az eredmények a következő weboldalon tekinthetők meg: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Updating-the-EU-Emissions-Trading-System/public-consultation

14 https://ec.europa.eu/clima/events/expert-workshop-market-stability-reserve_hu, https://ec.europa.eu/clima/events/2nd-expert-workshop-market-stability-reserve_hu

15 Különösen: Vivid Economics (2021) – „Review of the EU ETS' Market Stability Reserve" (Az EU ETS piaci stabilizációs tartalékának felülvizsgálata), a DG CLIMA számára készített jelentés.

16 Modellezésen alapuló előrejelzések az energia, a közlekedés és az üvegházhatásúgáz-kibocsátás 2050-ig várható tendenciáiról, építve az EU, a tagállamok és az uniós szakpolitikák vonatkozásában konzisztens feltételezésekre, valamint a tagállamok egyedi jellemzőire; továbbá támaszkodva a tagállami szakértőkkel folytatott konzultációra.

17 Vivid Economics (2021) – „Review of the EU ETS' Market Stability Reserve" (Az EU ETS piaci stabilizációs tartalékának felülvizsgálata), a DG CLIMA számára készített jelentés.

- **Hatásvizsgálat**

A javaslatot hatásvizsgálat kíséri, amely a 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai céltervvel kapcsolatos átfogó hatásvizsgálat megállapításaira épül[18]. Integrált modellezési forgatókönyveken alapul, amelyek tükrözik a különböző szakpolitikai eszközök gazdasági szereplők tekintetében fennálló kölcsönhatását annak érdekében, hogy biztosított legyen a kiegészítő jelleg, a koherencia és a hatékonyság a 2030-as és a 2050-es éghajlatvédelmi törekvések elérése terén. Az összefoglalót és a Szabályozói Ellenőrzési Testület kedvező véleményét nyilvánosan elérhetővé teszik. A javaslatot illetően a hatásvizsgálat kimutatta, hogy az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer megfelelő működésének fenntartása érdekében a beviteli arány 2023 után nem térhet vissza 12 %-ra, hanem 24 %-on kell tartani mindaddig, amíg végre nem lehet hajtani a teljes felülvizsgálatot.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

Ez a javaslat nem ró közvetlen adminisztratív terhet a vállalkozásokra, mivel a Bizottság hajtja végre.

A Bizottság minőségi jogalkotás iránti elkötelezettségével összhangban a javaslat inkluzív módon készült, a teljes átláthatóság és az érdekelt felekkel való folyamatos együttműködés alapulvételével, meghallgatva a külső visszajelzéseket és figyelembe véve a külső ellenőrzést, biztosítandó, hogy a javaslat megfelelő egyensúlyt teremtsen (lásd még a szakértői vélemények összegyűjtéséről és felhasználásáról szóló szakaszt).

- **Alapvető jogok**

A javaslat tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartája által elismert elveket[19]. A javaslat különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájának[20] 37. cikkében megfogalmazott, a fenntartható fejlődés elvével összhangban álló magas színvonalú környezetvédelemre irányuló célkitűzéshez járul hozzá.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

Az EU ETS jelentős bevételt generál a tagállamok költségvetései számára. Az árverésből származó bevételek nagy része a tagállamokat illeti meg. A javaslat elsősorban ezen összefüggés miatt van hatással a nemzeti költségvetésekre és közigazgatásokra. A piaci stabilizációs tartalék jelenlegi beviteli arányának fenntartása csökkenteni fogja a tagállamok árverésre vitt mennyiségeit. Ezt azonban várhatóan ellensúlyozza egyrészt – az EU ETS fokozott ambíciójából fakadóan – a kibocsátási egységek csekélyebb piaci többletének az árra gyakorolt hatása, másrészt az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv hatályának a tengeri szállításra, valamint a közúti szállításra és az épületekre történő javasolt kiterjesztése. Az uniós költségvetési keretrendszer kiigazításait a Bizottság a saját forrásokra vonatkozó következő intézkedéscsomag részeként fogja előterjeszteni, beleértve a többéves pénzügyi keret módosítására irányuló javaslatot is.

---

18 SWD(2020) 176.
19 HL C 326., 2012.10.26., 391. o.
20 HL C 326., 2012.10.26., 391. o.

Az informatikai fejlesztésre és a közbeszerzésre az információtechnológia és a kiberbiztonság finanszírozására vonatkozó iránymutatásokról szóló 2020. szeptember 10-i közleménnyel összhangban kerül sor[21].

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság az éves szén-dioxid-piaci jelentésében továbbra is nyomon követi és értékeli az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer – és azon belül a piaci stabilizációs tartalék – működését, az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv 10. cikkének (5) bekezdésében foglaltak szerint. A kezdeményezés az integrált nemzeti energia- és klímaterveken, valamint az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendeletben[22] foglalt, az üvegházhatásúgáz-kibocsátásra és az éghajlatváltozással kapcsolatos egyéb információkra vonatkozó szilárd átláthatósági keretrendszeren alapuló folyamatra épül. Az elért eredmények rendszeres értékeléséhez a Bizottság többek között a tagállamok által az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról szóló rendeletnek megfelelően benyújtott információkat és beszámolókat fogja alapul venni. Ez magában foglalja az üvegházhatásúgáz-kibocsátásssal, a szakpolitikákkal és intézkedésekkel, valamint az előrejelzésekkel és az alkalmazkodással kapcsolatos információkat. A Bizottság ezeket az információkat a környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálataihoz és a környezetvédelmi cselekvési programok nyomon követéséhez is fel fogja használni.

Ezenkívül az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv alkalmazása terén elért eredmények értékelését az uniós kibocsátáskereskedelmi irányelv 21. cikke szabályozza, amely előírja a tagállamok számára, hogy éves jelentést nyújtsanak be a Bizottsághoz, különös figyelmet fordítva a kibocsátási egységek kiosztására, a kibocsátásiegység-forgalmi jegyzék működésére, a nyomon követés és jelentéstétel alkalmazására, a hitelesítésre és az akkreditációra, valamint a megfeleléssel kapcsolatos kérdésekre.

Ezenkívül a piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat 3. cikke előírja a Bizottság számára, hogy az első felülvizsgálatot követően rendszeresen vizsgálja felül a piaci stabilizációs tartalékot.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A piaci stabilizációs tartalékról szóló határozat jelenlegi szövege szerint a piaci stabilizációs tartalék 24 %-os beviteli aránya és a 200 millió kibocsátási egység mint tartalékba helyezendő minimális mennyiség 2023-ban érvényét veszti. 2024-től kezdve a beviteli arány 12 % lenne. A hatásvizsgálat kimutatta, hogy a 12 %-os beviteli arány nem lenne elegendő ahhoz, hogy

[21] C(2020) 6126.

[22] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

továbbra is teljesüljenek a piaci stabilizációs tartaléknak a többlet csökkentésére és a piaci reziliencia biztosítására vonatkozó célkitűzései. E javaslat azt hivatott biztosítani, hogy a piac kiszámíthatóságának szavatolása érdekében a piaci stabilizációs tartalék jelenlegi paraméterei (a 24 %-os beviteli arány és a 200 millió kibocsátási egység mint tartalékba helyezendő minimális mennyiség) 2023 után és az EU ETS IV. szakaszának végéig, azaz 2030. december 31-ig fennmaradjanak. A piaci stabilizációs tartalék 2030 után csökkenne vissza a 12 %-ra.

2021/0202 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS HATÁROZATA

az (EU) 2015/1814 határozatnak a 2030-ig az uniós üvegházhatásúgázkibocsátás-kereskedelmi rendszerhez tartozó piaci stabilizációs tartalékba helyezendő kibocsátási egységek mennyisége tekintetében történő módosításáról

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 192. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére[1],

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére[2],

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) keretében 2015 decemberében elfogadott Párizsi Megállapodás (a továbbiakban: Párizsi Megállapodás)[3] 2016 novemberében hatályba lépett. A Párizsi Megállapodás részes felei megállapodtak abban, hogy a globális átlaghőmérséklet emelkedését jóval 2 °C-kal alatt tartják az iparosodás előtti szinthez képest, és törekednek arra, hogy a hőmérséklet-emelkedés mértéke az iparosodás előtti szint feletti 1,5 °C-ra korlátozódjon.

(2) Az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos kihívások kezelése, valamint a Párizsi Megállapodás célkitűzéseinek elérése áll a Bizottság által 2019. december 11-én elfogadott, az európai zöld megállapodásról szóló közlemény[4] középpontjában.

(3) Az európai zöld megállapodás ötvözi az Unión belüli klímasemlegesség 2050-ig történő elérését célzó, egymást kölcsönösen erősítő intézkedések és kezdeményezések átfogó csomagját, és új növekedési stratégiát határoz meg, amelynek célja, hogy az Uniót egy modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkező igazságos és virágzó társadalommá alakítsa, ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő. Célja továbbá az Unió természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése, valamint a polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben. Ugyanakkor ez az átállás eltérő módon érinti a nőket és a férfiakat, és különösen kihat egyes hátrányos helyzetű csoportokra, például az idősekre, a fogyatékossággal élőkre és a faji vagy etnikai

[1] HL C , , . o.
[2] HL C , , . o.
[3] Párizsi Megállapodás (HL L 282., 2016.10.19., 4. o.).
[4] COM(2019) 640 final.

kisebbséghez tartozó személyekre. Ezért biztosítani kell, hogy az átállás igazságos és inkluzív legyen, és senki ne maradjon magára.

(4) Az európai zöld megállapodás szükségessége és értéke csak nőtt annak fényében, hogy milyen súlyos hatásokat gyakorolt a Covid19-világjárvány az uniós polgárok egészségére, élet- és munkakörülményeire, valamint jólétére, amelyek megmutatták, hogy társadalmunknak és gazdaságunknak javítania kell a külső sokkokkal szembeni rezilienciáját, és korán cselekednie kell azok megelőzése vagy enyhítése érdekében. Az európai polgárok továbbra is határozottan úgy vélik, hogy ez különösen igaz az éghajlatváltozásra[5].

(5) Az Unió az UNFCCC titkárságához 2020. december 17-én benyújtott aktualizált, nemzetileg meghatározott hozzájárulásában[6] kötelezettséget vállalt arra, hogy az 1990-es szinthez képest 2030-ig legalább 55 %-kal csökkenti az Unió gazdaságának egészére kiterjedő nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátást.

(6) Az (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendelettel[7] az Unió jogszabályban rögzítette a gazdaság egészére kiterjedő, 2050-re megvalósítandó klímasemlegességi célkitűzést. Az említett rendelet ezenkívül 2030-ig az 1990-es szinthez képest legalább 55 %-os kötelező csökkentési kötelezettségvállalást állapít meg az Unión belüli nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás (az elnyelések levonása utáni kibocsátás) tekintetében.

(7) E kibocsátáscsökkentés megvalósításához valamennyi gazdasági ágazatnak hozzá kell járulnia. Ezért a 2003/87/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel[8] létrehozott uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer (EU ETS) ambícióját úgy kell kiigazítani, hogy az összhangban álljon a gazdaság egészére vonatkozó nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányulóan 2030-ra teljesítendő kötelezettségvállalással.

(8) A kibocsátási egységek piaci kereslete és kínálata közötti strukturális egyensúlyhiány kezelése érdekében az (EU) 2015/1814 európai parlamenti és tanácsi határozat[9] 2018-ban piaci stabilizációs tartalékot (a továbbiakban: tartalék) hozott létre, amely 2019 óta működik.

(9) A tartalék az árverésre bocsátandó kibocsátási egységek éves mennyiségének kiigazítása révén működik. A maximális kiszámíthatóság megőrzése érdekében az (EU) 2015/1814 határozat egyértelmű szabályokat állapított meg a kibocsátási egységek tartalékba helyezésére és felszabadítására vonatkozóan.

(10) Amennyiben a forgalomban lévő kibocsátási egységek száma meghaladja a megállapított felső küszöbértéket, a kibocsátási egységek adott százalékának megfelelő mennyiségű kibocsátási egységet le kell vonni az árverésre bocsátandó

---

5 513. sz. Eurobarométer tematikus felmérés az éghajlatváltozásról, 2021 (https://ec.europa.eu/clima/citizens/support_hu).

6 https://www4.unfccc.int/sites/ndcstaging/PublishedDocuments/European %20Union %20First/EU_NDC_Submission_December %202020.pdf

7 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/1119 rendelete (2021. június 30.) a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról (európai klímarendelet) (HL L 243., 2021.7.9., 1. o.).

8 Az Európai Parlament és a Tanács 2003/87/EK irányelve (2003. október 13.) az üvegházhatást okozó gázok kibocsátási egységei Unión belüli kereskedelmi rendszerének létrehozásáról és a 96/61/EK tanácsi irányelv módosításáról (HL L 275., 2003.10.25., 32. o.).

9 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1814 határozata (2015. október 6.) az üvegházhatású gázok uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeréhez piaci stabilizációs tartalék létrehozásáról és működtetéséről, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 264., 2015.10.9., 1. o.).

kibocsátási egységek mennyiségéből, és a tartalékba kell helyezni. Ugyanakkor ha a forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes száma a megállapított alsó küszöbérték alá esik, akkor az ennek megfelelő számú kibocsátási egységet felszabadítják a tartalékból a tagállamok számára, és hozzáadják az árverésre bocsátandó kibocsátási egységek mennyiségéhez.

(11) Az (EU) 2018/410 európai parlamenti és tanácsi irányelv[10] módosította az (EU) 2015/1814 határozatot azáltal, hogy 2023. december 31-ig megkétszerezte, 12 %-ról 24 %-ra emelte az évente tartalékba helyezendő kibocsátási egységek számának meghatározásához használt százalékos arányt.

(12) Az (EU) 2015/1814 határozatnak megfelelően a Bizottság a tartalék működésének megkezdésétől számított három éven belül elvégzi első felülvizsgálatát az európai szén-dioxid-piac szabályos működésének elemzése alapján, és adott esetben javaslatot nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

(13) A felülvizsgálat során különös figyelmet kapott a tartalékba helyezendő kibocsátási egységek számára vonatkozó százalékos érték, valamint a forgalomban lévő összes kibocsátási egység teljes számára vonatkozó küszöbérték és a tartalékból felszabadítandó kibocsátási egységek száma.

(14) A tartalék felülvizsgálatának és a szén-dioxid-piacot érintő várható fejleményeknek összefüggésében végzett elemzés azt mutatja, hogy 2023 után a forgalomban lévő összes kibocsátási egység 12 %-ának évenkénti tartalékba helyezése nem elegendő ahhoz, hogy megakadályozza a kibocsátási egységek többletének jelentős növekedését az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszerben. Ezért a százalékos arányt 2023 után is 24 %-on kell tartani, és a tartalékba helyezendő kibocsátási egységek minimális számának továbbra is 200 milliónak kell lennie.

(15) Ha 2023 után az évente tartalékba helyezendő, forgalomban lévő kibocsátási egységek teljes számának aránya 12 %-ra csökken, a kibocsátási egységeknek az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszeren belüli többlete megzavarhatja a piaci stabilitást. Emellett a 2023 utáni 24 %-os arányt a 2003/87/EK irányelv és az (EU) 2015/1814 határozat általános felülvizsgálatától különválasztva kell megállapítani az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer megerősítése érdekében, összhangban az Unió 2030-ra vonatkozó fokozott éghajlatvédelmi törekvésével, biztosítandó a piac kiszámíthatóságát.

(16) Az (EU) 2015/1814 határozatot ezért ennek megfelelően módosítani kell,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

Az (EU) 2015/1814 határozat módosításai

Az (EU) 2015/1814 határozat 1. cikke (5) bekezdésének első albekezdésében az utolsó mondat helyébe a következő szöveg lép:

„Az első és második mondattól eltérve, 2030. december 31-ig az ezekben a mondatokban említett százalékos arányokat és 100 millió kibocsátási egységet meg kell kétszerezni.”

[10] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/410 irányelve (2018. március 14.) a 2003/87/EK irányelvnek a költséghatékony kibocsátáscsökkentés és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású technológiákba történő beruházások növelése érdekében történő módosításáról és az (EU) 2015/1814 határozat módosításáról (HL L 76., 2018.3.19., 3. o.).

2. cikk

Hatálybalépés

Ez a határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*